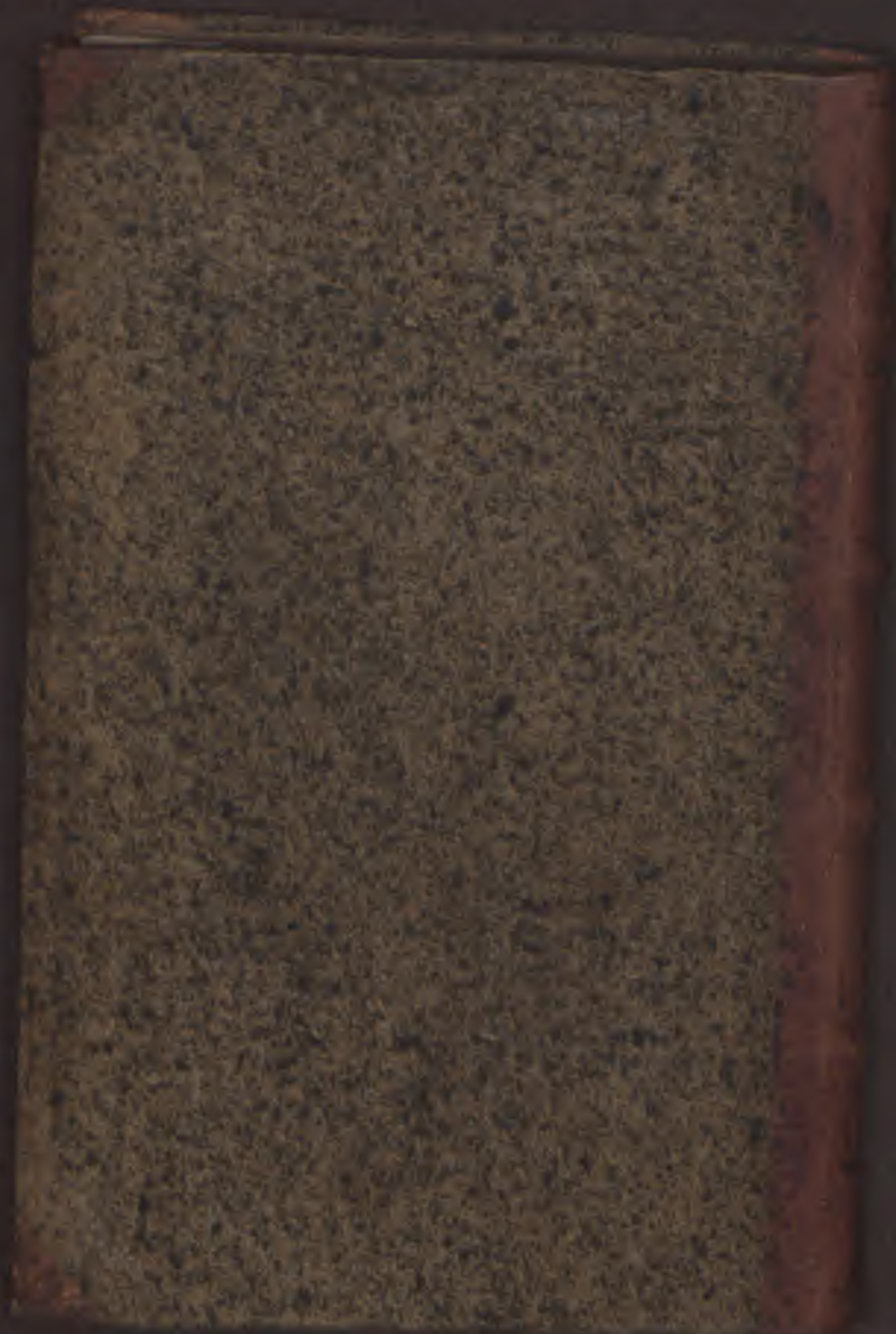
HR.

Differentia Ciceronis,
a Grammatico quodam
in Dania olim censor.
ex N. Cragio.
Hafn., 1589.

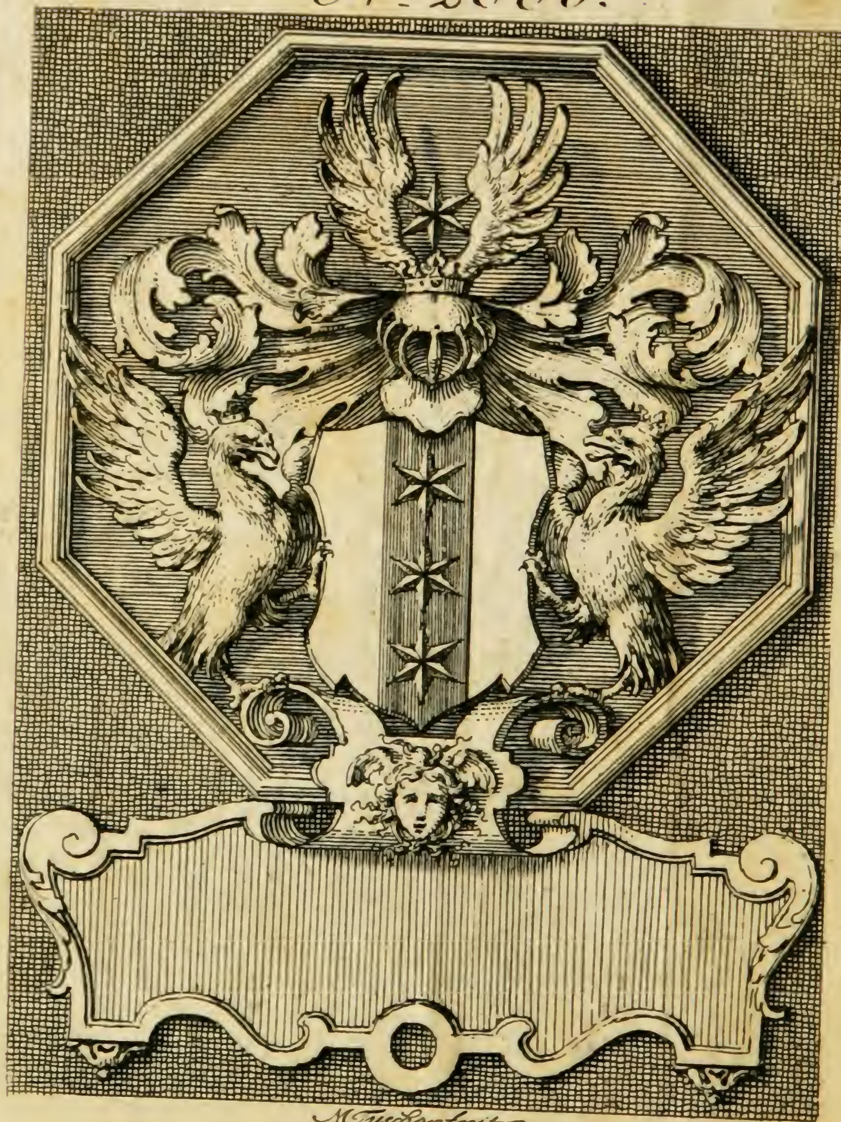

No 2083.

DI
GR
E

DIFFERENTIÆ CICERONIS,

EV QVÆ VERIVS
à
GRAMMATICO QVODAM IN DANIA OLIM CONSCRIPTTÆ SVNT,

NVPER
Ex Bibliotheca quadam eruta, & ex fide V. M. S. in lucem euulgata,

EDENTE
NIC: CRAGIO Ripensi.

Fratris NB NC

1658

HAFNIÆ,
Impreßit Laurentius Benedictus.
1589.

Ad Principem P.

FAbula agenda puer, vultum compone theatro,
Et tibi finge orbem cernere quicquid agas.
Nam sunt qui chartis benè gesta fidelibus ornent,
Atq; obelis Regum facta cruenta notent.
Qui benè consuluit Nerua cum principe laudem,
Qui malè cum turpi probra Nerone feret.

G. Paradini.

Regis potestas à Deo.

QVis tantæ ceruicis erit, qui temnere Reges
Ausit, & aduersus fulmina sacra loqui?
A Domino est virtus, Regisq; tremenda potestas,
Inq; homines vitæ ius habet, atq; necis.
Vera Dei Rex est mundum moderantis imago,
Verbaq; diuinum Regia numen habent.
Vnde potestati Regis quicunq; resistit,
Impia consciscens prælia, mente furit.

Eiusdem P.

CHRISTIANO IIII.
DANICO, NORVAGICO,
GOTHICO ET VANDALICO
REGI, E, &c.
PRINCIPI ILLVSTRISSIMO
S.

OFFERTVR tibi inclute & illustrißime Princeps, editus à me sub tui nominis auspicio libellus, quem veterem — nouum dixerim, quippe scriptione veterem, mea editione nouum. Si quæris cuius ille auctoris, aut quo loco habendus, respondebo paucis quod res sinit, istud in promtu esse, illud non item. Nam quis ille, qui eum scripserit, nihilò mihi magis constat, quàm quo tempore vixerit. Vtrumq; inter ea, quæ maiorum negligentia in obscuris esse fecit. Schidæ quidem membraneæ nomen Ciceronis præferunt, sicut & in libello synonymorum, qui in M. S. præcesßit, eius item nomen cum Epistola quadam præfigitur; Sed nugæ meræ. Quid enim hîc magnopere Ciceronianum? Quidue tanto oratore dignum? Ego verò contrà existimo, potius eum acceptum ferendum nostrati cuidam, quicunq; tandem fuerit, qui in ordine Grammaticorum nomen suum in Dania olim professus sit. Nam sicut antiquitus, non solum Romæ & in reliqua Italia, vt discimus ex Suetonio, sed etiam in Gallia, vt patet ex Ausonio, Grammatici fuerunt, Historias, Poëtas, Oratores enarrantes: Ita verisi-

mile eſt, propagato ad nos Chriſtianiſmo, extitiſſe ſimul qui literas latinas docerent. Id quod eò facilius adducor vt credam, quod hiſtoriæ noſtræ conditor Saxo, huius etiam ordinis fuiſſe videtur, atq; inde cognomentum Grammatici ἐξοχῆς cauſa mutuatus. Sed tamen de hoc quod certò pronunciem non habeo, vſq; dum ex antiquitatum monumentis, quæ nobis vetuſtas reliqua fecit, diligentius aliquid eruerimus. Interim opinionem ex coniectura hoc tempore propoſuiſſe ſatis erit.

Deinde autem, quo loco hic libellus habendus ſit, facilè iuxtà mecum vident, qui aliquid in literis vident. Tractat idem cum veteribus illis, Iſidoro, Nonio, Agrætio, Frontone, argumentum, poſitum in obſeruatione proprietatis vocum linguæ latinæ. Qua de re ſingulares eorum & conſimiles extant libri. Et ſanè ſi quid ijs ineſt, quod doctis eruditæ literaturæ nomine poteſt ꝓbari, hunc noſtrũ laudis eius etiam participabunt, qui ferè ſe illis æquauit. Intercurrunt quidem, non nego, aliqua hîc, quæ tantum abeſt vt ſint Ciceroniana, quod libri inſcriptio pollicetur, vt etiam protrita, ſeu nimis quàm vulgaria, minuſq; neceſſaria ſint, quæq; iſtius ſeculi, non dico barbariem, quam in moribus potius colloco, ſed ruditatem arguunt: Verùm ea quæ & qualia ſint, velim quemq; ſuo iudicio cum modeſtia cenſere. Meum non eſſe duxi, quem penes huius libelli aut occultandi, aut abolendi aliquatenus poteſtas erat, eum in publicum edendo vituperare. Nec volui quæ obelo digna exiſtimaui, vel inducere vel indicare, ne in alieno

Lynceus

Lynceus viderer, contentus tantummodo culpas librarij incuria commissas emaculasse. Et mihiipsi hanc legem dixi, quam cuiuis bono seruandam existimo, vt nobis in aliorum scriptis edendis quàm minimum liceat: sed illa relinquamus auctoribus lapsus suos præstituris. Possunt sæpè aliqua bonæ notæ esse, quæ nobis inaudita sunt, ac iudicium nostrum fugiunt. Qualia hîc etiam aliqua, siue ab assiduis illis Grammaticis transcripta, siue ab illo ipso obseruata. Quocirca omnes ita genio & ingenio natos, vt aliena reprehendendi lubidine prona agantur, commonitos velim ne de hoc auctore sententiam nimis rigidam ferant, neue vitio vertant si aliquando ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα *deuiârit. Equidem hunc libellum, qualemcunque tandem, etsi sine magno nostro incommodo delitescere potuerit, vel eò in publicum emittere non dubitaui, vt ostenderem non defuisse apud nos eo seculo, quod extrema barbarie immersum erat, qui tum etiam elegantioris literaturæ gustum haberent, & quantum per temporum iniquitatem licuit, id studij sectarentur. Quod tamen luculentius demonstrari poterit in historia Romana ab Esberno quodam nostrati scripta, quam ab humanissimo illo & verè nobili Erico Langio, viro de me optimè merito, communicatam propediem ad editionem adornare studebo. De quo historico, & Saxone, alijsque item nostratibus, vt iam taceam, certè quantum ad hunc attinet, quanticunque is æstimari poterit, dicere ausim vix esse, vt regiones, quæ à cultura literarum propius sibi abesse videntur, pro-*

ferre poßint eius seculi Grammaticum, quem æqua lance illi compararint. Et sunt haud dubiè etiamnum hac tempestate ex nostris, qui fortean cum illis nationibus æmulis studijs possent contendere, non deficientibus ingenijs, atq; etiam in ijs literis, vbi summa eruditionis gloria & ingenij laus collocatur. Non enim desunt qui studio latinè dicendi delectantur: Non desunt qui κριτικῆς rationem didicerunt: Non desunt qui antiquitates cum alias, tum etiam policitas, quibus illi meritò primas tribuunt, tractare possent, & fortean non minore dexteritate quàm vel Sigonius, vel Bodinus, vel Postellus, vel Perionius, vel alij qui à literis nomen gerunt. Multa enim ab illis perperam tradita possunt emendari, multa omissa suppleri, puta de legibus, de iudicijs, de præmijs & pœnis, atq; alia quædam, quæ illi aut prorsus præterierunt, aut leui manu, vt aiunt, attigerunt. Nam quid de ijs dicam politijs, quarum antiquitates non cuiuis obuiæ iustis quodammodo cõmentarijs illustrari possunt, Spartanorum, inquam, & Græcorum aliorum, itemq; Persarum, Ægyptiorum, Carthaginensium, Maßiliensium & plurium, de quibus illi nihil ferè literis prodere ausi, certè quod constat nõ sunt aggreßi? Quas omnes & alias qui describet, paßim poterit tanquam ἐκ παρόδου vel aliud agendo, ijs respondere, qui non secus ac iurati nominis Danici hostes, Reipub: nostræ constitutionem quauis ratione impudenter traducunt. Ac conueniens admodum, vt arbitror, nostræ erit modestiæ ea ratio conuicia in

aucto-

auctores regerendi, si demonstrare possumus in laudatissimis illis antiquis Rebuspub: vsurpata & approbata fuisse, quæ in nostris moribus tantopere sugillant. Hæc atq; alia, tum Reipub: literariæ, tum verò etiam patriæ, cuius gloriæ asserendæ quicquid id est, quod possumus, impendere debemus, sunt qui præstiterint. Quorum, vt item aliorum literatorum rationem inprimis te illustrissime Princeps, & qui rebus tuo nomine præsunt, habere æquum fuerit. Etenim si studium Musas promouendi, quod tibi hæreditarium, & à patre auoq; quasi per manus traditum est, seriò & maturè capesseris, animoq; tuo imbiberis, sperandum omnino erit, initia Regni multò fore auspicatiora, & tibi ijsq;, qui eò te iuuant, hoc ad æuiternam nominis memoriam honorificum futurum. Hoc itaq; studio, vt Deus propter sui nominis gloriam, & Reipub: salutem, mentem tuam imbuat, idq; semper in te confirmet, ex animo rogo. Vale Princeps illustrissime, & hunc quamuis parui momenti libellum, dum alia in schidis affecta elaboro, non ingratum habere digneris, demissè precor. Hafniæ Idibus Aprilis, Anno ab exhibito Meßia M. D. LXXXIX.

T. M. D.

Nic. Cragius.

Argentum quærunt alii a vi
tiasque alias et insania libidina.
~~mundi~~ Servatorem habeo Christum
sint cætera mundi

ρυσα γὰ πάντων ἧς τινες
ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθη
σαν ἀπὸ τῆς πίστεως ὀδύνεις
Siquidem radix omnium malorum est
pecunia
est ab ipsa natura
avaritia

[illegible] radix plus [illegible]
[illegible] petit quod

Quid intereſt inter abundantem, & ſuperfluentem?

ABundat vnda: ſuperfluit amnis humor.

Inter abrogantem, & arrogantem, & ſuperbum, & glorioſum, & inſolentem?

Abrogat qui aliena aufert, vel qui legem tollit: Arrogat qui ſibi aliquid plus iuſto aſſumit, nec aliorum expectat iudicium, ſed ſuo nititur: Superbus eſt qui ſupra modum tumore effertur: Glorioſus eſt bonorum ſuorum nimius oſtentator: Inſolens eſt, qui non ſolito more felicitatem ſuam in aliorum exerit iniuriam.

Inter abſtinentiam & continentiam?

Abſtinentia eſt quæ ab alienis abſtinet: Continentia quæ continet ſe à ſuis.

Inter abſolutum & dimiſſum?

Abſolutus eſt qui dum accuſaretur liberatus eſt à crimine: Dimiſſus qui

ignoscendo liberatus est, tanquam aliquis ab amicis.

Inter abitum, & habitum?

Abitum de abcessu dicimus: Habitum de habere, vt habito consilio. Sed & habitum de vestitu & gestu membrorum.

Inter abducitur, et producitur, & deducitur?

Abducitur quis ad rem turpem vel inhonestam: Producitur ad studia: deducitur ad honorem.

Inter abstulit, et sustulit, & tulit?

Abstulit, id est, ab hoc tulit: Sustulit sursum tulit: Tulit etiam qui fert.

Inter accidit, & contigit & euenit?

Accidit aduersæ partis significationem habet, vt malè cadentia accidunt: Contingit prosperè, vt ea quæ volumus contingunt: Euenit vtrunque.

Inter accusare, & incusare?

Accusare est cum crimen obijcitur: Incusare cum querela fit.

Inter affirmamus, & confirmamus?

Affirmamus efficacia: Confirmamus testimonio.

Inter aduersarium, & contrarium?

Aduersarius est animo: Contrarius loco significat.

Inter adolescentem, & iuuenem?

Adolescens est qui accrescit: Iuuenis fortioris ætatis est.

Inter assuetudinem, & consuetudinem?

Assuetudo in opere vel corpore est: Consuetudo in animo.

Inter admittere, & committere?

Admittitur crimen: Committitur consilium. Ita alterum notæ est: alterum fidei.

Inter attrectare, & contrectare, detrectare, & obtrectare?

Attrectat aliquis manu semel: Con-

trectat ſæpius: Detrectat iurgijs: Obtrectat voce.

Inter adiumentum, & adiutorium?

Adiumentum eſt in re: Adiutorium in Perſona.

Inter aſſentire, & conſentire, & aſſentari?

Aſſentit qui conſilium rectè dictum approbat: Conſentit qui cum cæteris vnanimiter ſentit: Aſſentatur dum in adulationem producitur.

Inter aſſeclam, & comitem, & clientem?

Aſſecla eſt humilis perſeuerans, à ſequendo nomen trahens: Comes eſt vel amicus potentioris: Cliens inter vtrumq; eſt, id eſt, aſſeclam & comitem, hoc ſummiſſior, illo eminentior.

Inter annunciare, & nunciare, & denunciare, & renunciare?

Annunciatur de futuro: Nunciatur de longinquo: Denunciatur in præſenti: Renunciatur de excommunicando, vel etiam oppugnando.

Inter

Inter affatim, et paßim?

Affatim de re incorporali rectè dicimus: Paßim de corporali. Illud enim de fato dictum: Istud de incessu.

Inter agilem, et strenuum, et fortem, et validum?

Agilem actio facit: Strenuum motus: Fortem animus: Validum corpus.

Inter agnoscimus, et cognoscimus?

Agnoscimus notos vel veteres: Cognoscimus ignotos.

Inter agrum, et fundum, et prædium, et possesionem?

Agri vocabulum Græcæ originis est, quod illi apocopen vocant: Fundus ab eo appellatus quod fundatus sit, id est, stabilitus, vel à fundamentis ædificatus: Prædium dicitur eò quod ab hostibus veluti captum præsidebatur vel diuidebatur: Possesio à posidendo dicitur, idq; vocabulum in omnibus rebus, quæ nostri iuris sunt, dicitur.

Inter agitari, et moueri?

Agitantur quæ leuia sunt, id est, sæpius aguntur: Mouetur onerosa, vt in terræ motu.

Inter agmen, & exercitum?

Agmen inordinata multitudo eſt, ab actu nomen trahens: Exercitus propriè eſt militum, ab exercitatione dictus.

Inter album, & aluum?

Albus colorem oſtendit: Aluus ventrem ſignificat.

Inter album, & candidum?

Albus naturali colore eſt: Candidus cura fit.

Inter albentem, & albeſcentem?

Albentem dicimus eum qui iam albus eſt: Albeſcentem qui adhuc incipit.

Inter alium, & alterum?

Alius ex pluribus dicitur: Alter ex duobus.

Inter alligare, & allegare, & vincire?

Alligare eſt rem rei coniungere: Allegare cauſam iudicibus notam facere: Vincire quaſi continere.

Inter alere, & aliſcere?

Alimur ab alio: aliſcimus noſtra ſponte.

Inter

Inter altum, & excelſum, & imum, & profundum?

Altum vtrumq; ſignificat: Excelſum ex ſuperiore parte tantum, vt excelſum murum: Imum inferiore parte omnino: Profundum eò quod porrò fundum habeat.

Inter altaria, & aras?

Altaria ſoli Deo ponuntur: Aræ etiam mortuis fiunt.

Inter aliquod, & aliquid?

Aliquod nomen eſt neutri generis, declinabile in caſus à maſculino in fœmininum & neutrum, vt aliquis vir, aliqua fœmina, aliquod mancipium: Aliquid verò communiter confuſeq; omnia ſignificat, & caſus non recipit, vt puta, da mihi aliquid.

Inter amplius, & plus?

Amplius ſpacij eſt: plus quantitatis.

Inter amicum & clientem?

Amicus æqualis notæ eſt: Cliens autem inferioris.

Inter amnem, & flumen, & fluuium, & torrentem, & gurgitem, & alueum?

Amnis circuitus aquæ est: Flumen latioris naturæ est: Fluuius exiguioris: Torrens aqua imbribus aucta: Gurges vnus impetus: Alueus canalis fluuij est.

Inter amentem, & dementem?

Amens à tota mente submotus est: Demens diminutiones mentis patitur.

Inter ambo, & duo?

Ambo iungit: Duo numerat: vtrumq; coniungit.

Inter amare, & diligere?

Amare voluntatis est: Diligere pietatis affectus est. Et illud aliquando inconsultè: Hoc summo delectu facere consueuimus.

Inter ambiguum, & incertum, & dubium?

Ambiguum est, quod in ambas potest agi partes, quod à Græcis amphibolon appellatur: Incertum nullius constantiæ est, nunquam certum: Dubium est, quod in qua parte venturum sit ignoramus.

Inter

Inter ambire, & rogare?

Ambiuntur magna: Rogantur minora. Et ambire circumeundo, vnde ambitus lex dicitur: Rogare eſt ſuppliciter.

Inter ambitum, & ambitionem?

Ambitus eſt conſummati operis diſcrimen: Ambitio opus ambientis. Ambitione inchoantur crimina: Ambitu conſummantur.

Inter amicum, et ſodalem, et familiarem?

Amicus animo ſociatus eſt: Sodalis verò æqualitate coniunctus eſt: Familiaris frequenti coniunctione fit, veluti qui ex familia noſtra vnus eſſe cœpit.

Inter amputare, et decidere, et abſcidere?

Amputamus circumfuſa, tanquam ſarmenta: Decidimus ex parte, tanquam ramum: Abſcidimus vniuerſa, tanquam arborem.

Inter amandum, et amabilem?

Amandus eſt qui debet amari: Amabi-

Amabilis qui meretur & dignus eſt amari.

Inter ante, & antea?

Ante locum ſignificat: Antea tempus.

Inter animum, & animam?

Animus ad virtutem pertinet: Anima verò ad vitam.

Inter animalia, & animantia?

Animalia carent ratione & ſpiritu continentur: Animantia vtrumq; poſſident. Itaq; animalia muta: Animantia etiam homines appellamus.

Inter anxium, & ſolicitum?

Anxius ad naturam refertur: Solicitus ad timorem, vel ad tempus.

Inter anhelitum, & ſuſpirium?

Anhelitus laſsitu dinis eſt: Suſpirium anxietatis dicunt, quod reſpirationis difficultas ſit.

Inter antiſtitem, & ſacerdotem?

Antiſtes appellatur quod ante altare ſtare conſueuit: Sacerdos à ſacra appellatione dictus eſt.

Inter

Inter antiquos, et priscos, et veteres?

Antiquos dicimus homines qui ante nos fuerunt: Priscos qui fuerunt ante omnes: veteres qui annorum multitudine veterati sunt.

Inter antiquum, et vetus?

Antiquum quod patrum excessit memoriam, quasi antè actum: Vetus quod iam veteratum est, vt vinum vel oleum.

Inter anum, et vetulam?

Anus ab annorum multitudine dicitur: vetula ab ætatis vetustate.

Inter annuum, et anniuersarium, et anniculum, et annotinum, et annalem?

Annuus per totius anni spatium est, vt annua merces dicitur: Anniuersarius est quando repetentibus annis idem dies colitur, ut est cœna anniuersaria: Anniculus tantùm annum habet, vt anniculus puer: Annotinus prioris anni est, vt annotinum vinum: Annalis est res aliqua quæ totius anni ordinẽ continet, vt annalis liber, annalis historia.

Inter animum, & animam, & spiritum, & mentem, & vitam?

Animo sapimus: Anima viuimus: Spiritu spiramus: Mens cogitationum qualitas est, vt bonæ vel malæ: Vita societas est animæ & corporis.

Inter aptum, & vtilem, & idoneum.

Aptus loco vel tempore: Vtile ad aliquid refertur, vt prudenti literæ sunt vtiles: Idoneum dicimus vel operibus, aut amicum per consilia, aut seruum in vsus Domini sui.

Inter apparationem, & apparatum?

Apparatio instruit rem: Apparatus exhibet.

Inter aperire, & recludere?

Aperimus exigua, tanquam fenestras: recludimus maiora, vt portas.

Inter appellare, & compellare?

Appellare est debitum reposcere, vel alloqui: Compellare est contra bonos mores aliquid turpiter dicere vel nominare.

Inter apparere, & parere?

Apparet quod videtur: Paret qui obsequitur.

Inter apportare, & deportare, & comportare, & exportare?

Apportare & deportare est aliquid afferre: Comportare aliquid in vnum ferre: Exportare tollere est.

Inter aquam, & vndam?

Aqua naturalis est: vnda copiosa est, vnde & abundantes.

Inter arundinem, & hirundinem?

Arundo canna est, ab ariditate dicta: Hirundo auis est quæ tignis inhæret.

Inter arenam, & harenam?

Arena appellationem ab ariditate vel asperitate traxit: harena verò ab hærendo.

Inter araneum, & araneam?

Araneum quod textum est: Aranea qua texit.

Inter ardere, & comburi?

Ardet flammis: Comburitur caloribus.

Inter arma, et armamenta, et tela?

Arma ſunt quibus pugnamus, vel nos defendimus: Tela miſsilia: Armamenta nauium inſtrumenta.

Inter argutum, et garrulum?

Argutus multa loquendo etiam alium arguere conatur: Garrulus multa loquitur, quaſi verba ſua gerat, aut garriat.

Inter artificem, et artificioſum, et artificialem?

Artifex eſt qui ſuam artem exercet: Artificioſus eſt qui alienam ſuo ingenio e: primit: Artificialis eſt qui in ſtudijs liber libus artis ſubtilitate exercitatus eſt.

Inter artem, et artificium?

Ars honeſtioris operis eſt, veluti libe alium ſtudiorum: Artificium ſordidioris, vt manuum.

Inter arma, et tela?

Arma protegunt corpus: Tela mittantur, vt ſagittæ, iacula, lapides.

Inter arbitrum, et iudicem?

Arbiter voluntate fit: Iudex lege.

Inter

Inter arbitrium, et arbiterium?

Arbitrium quod ex voluntate arbitri eſt: Arbiterium collegium arbitrorum multorum.

Inter arbor, et arbos?

Arbor dicitur omne lignum: Arbos tantum fructifera.

Inter arguere, et coarguere?

Arguere eſt oſtendere & patefacere: Coarguere coërcere eſt & compeſcere.

Inter aſtutum, et agilem?

Aſtuti Græca conſuetudine dicuntur. Aſtu enim illi opidum dicunt, vnde & nos aſtutos, expeditos dicimus. Agilis verò motu corporis eſt.

Inter aſperum, et auſterum?

Aſperum natura vel actu eſt: Auſterum guſtu probatur.

Inter aſcendere, et conſcendere?

Aſcendere inchoatio laboris eſt: Conſcendere penè conſummatio. Ita alterum initium eſt, alterum finis.

Inter aſpicere, & inſpicere, & ſuſpicere, & proſpicere, & reſpicere?

Aſpicimus caſu: Inſpicimus indicaturi: Suſpicimus in ſuperiorem partem veneraturi: Proſpicimus quæ de longè ſunt: Reſpicimus in inferiorem partem vel retrò.

Inter aßidue, & cottidie, & ſæpe?

Aßiduè ſedulitatis eſt: Cottidie verò perſeuerantiæ eſt: Sæpè frequentiæ vel temporis ſpacium.

Inter aſcribere, & inſcribere, & conſcribere, & tranſcribere, & exſcribere, & diſcribere, & ſcribere?

Aſcribere aßignationis eſt, vt cum vnusquiſq; quod audit de ſe putat eſſe dictum: Inſcribere accuſationis eſt: Conſcribere multa ſimul ſcribere: Tranſcribere cum ius noſtrum in alium tranſit: Exſcribere quod alibi ſcriptum eſt exarare: Diſcribere diſtinctionis vel ordinis eſt: Scribere verbum imperfectum eſt.

Inter

Inter assequi, & consequi?

Assequimur studio: Consequimur pedibus.

Inter atrum, & nigrum, & fuscum?

Atrum abominandi coloris est, quod dicitur funereum: Nigrum est quod albo contrarium est: Fuscum quod neq; nigrum neq; album est, sed medij coloris.

Inter audij, & audiui?

Audij orationis est: Audiui consuetudinis est.

Inter augurium, & auspicium, & omen?

Augurium in sono vocis constat: Auspicia vltrò veniunt: Auguria consequuntur auspicia in volatu auium. Omen rei qualitas est, quod etiam ex ore humano fit.

Inter auidum, & insatiabilem, & cupidum?

Auidus habet mensuræ modum: Insatiabilis est qui non potest satiari: Cupidus verò in vtroq; intelligitur.

Inter auctoritatem, et dignitatem?

Auctoritas ab augendo vocabulum sumsit: Dignitas dignum honoris eum ostendit, qui meretur.

Inter auxilium, et præsidium, et subsidium?

Auxilium est ab extraneis petitum in adiutorium, & auget vires partis eius, cui accessit: Præsidium ante præparatum est, sed in præsenti offertur periculo: Subsidium reseruatur & in ipso periculo subditur. Alij ita distinguunt: Auxilium laborantibus mittitur: Præsidium præparatur: Subsidium reseruatur, vt cum exegerit necessitas, detur.

Inter accupo, et aucupor?

Aucupo est cupio: Aucupor autem capto. Ita alterum est operis: alterum dulcedinis.

Inter auarum, & cupidum?

Auarus est qui suis sibi vtitur: Cupidus qui aliena desiderat.

Inter aureum, et auratum, & inauratum?

Aureum

Aureum eſt quod ex puro auro eſt factum: Auratum quod ex alia materia eſt factum, & mixtum habet aurum: Inauratum quod totum eſt deforis auro opertum.

Inter auferre, et adimere, et eripere?

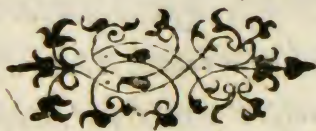
Auferimus iure: Adimimus iuſsione: Eripimus voluntate.

Inter audentem, et audacem, et temerarium?

Audens rationem vt ducem ſequitur: Audax eſt qui periculum non timet, & nimia effertur fiducia: Temerarius eſt qui periculum non exiſtimat, & ſine conſilio agit.

Inter auenam, et habenam?

Auena eſt gramen: Habena autem retinaculum.

Inter basium, & osculum, & suauium?

Basium est pietatis: Osculum amicitiæ: Suauium luxuriæ.

Inter beneficium, & opem?

Beneficium gratia damus: Opem misericordia. Beneficium quod æqualibus nobis damus: Opem inferioribus.

Inter bellum, & duellum?

Bellum dicitur quod fit inter exteras gentes: Duellum inter ciues, quod diuellatur populus in duas partes.

Inter bellum, & prælium, & pugnam, & certamen, & aciem?

Bellum est dissensio populorum in arma tendens, & bellum indicitur: Prælium geritur: Pugna inter duos & inter plures est, aliquando sine ferro: Certamen virtutis loco ponitur: Acies instructio exercitus est, vel prima pars ferri quæ secat, vel oculorum visus.

Inter

Inter bellatorem, & belligerum, & bellicum, & bellicosum?

Bellator bellis familiaris est, sicut prædator prædis imminens: Belliger dicitur qui bellum gerit: Bellicus tumultus aut motus pugnæ est, sicut hosticus dicitur, & ciuicus: Bellicosus appellatur aliquoties bellum expertus, sicut lapidosus, seditiosus.

Inter Beatum, & opulentum, & pecuniosum, & copiosum, & diuitem, & locupletem, & fortunatum, & honestum?

Beatus dicitur aut sapiens aut proximus immortalitati: Opulentus dicitur qui opes suo labore quæsitas habet: Pecuniosus à pecoribus dictus: Copiosus est qui quæsitas multa cum industria opes habet: Diues per Dei indulgentiam copiosus est: Locuples à locorum copia dicitur: Fortunatus fortunis viget: Honestus dignitate & moribus.

Inter benignum, & liberalem, & largum?

Be-

Benignus qui benè agendo quod dat prosequitur: Liberalis qui ex suis rebus iustè tribuit: Largus est qui quod dat copiose & plenè largitur.

Inter Beniuolum, et Beniuolentem?

Beniuolus est semper bonæ voluntatis: Beniuolens aliquando. Ita alterum naturæ est, alterum temporis.

Inter bibere, et potare?

Bibimus necessitate: Potamus voluptate. Alij dicunt, Bibere naturæ est: Potare voluptatis.

Inter bonum, & pulcrum, & egregium, et eximium, et præclarum, et magnificum, et nobilem?

Bonus animo: Pulcer corpore: Egregius est velut, e grege electus: Eximius ob eminentiam exemtus à cæteris: Præclarus operis claritate: Magnificus virtutibus magnus factus: Nobilis notus bello, id est, fortitudine insignis.

Inter

Inter breue, et pusillum, et paruum, et exiguum?

Breue est quidquid longo contrarium est: Pusillum magno: Paruum multo: Exiguum minimæ portionis.

Inter Bustum, et monumentum, et tumulum, et sepulcrum?

Bustum appellatur vbi cadauera hominum sunt combusta: Monumentum tam operis quam famæ dicitur, ideo quod mentes moueat: Tumulus congeries terræ super mortuum, à tumore dictus: Sepulcrum in quo reliquiæ defunctorum poni solent.

DE

Inter carceres, & carcerem?

CArceres sunt vnde quadrigæ emittuntur appellati: Carcer verò in quem pœnæ nomine malefici includuntur, à coercendo dictus.

Inter cauum, & cauatum, & concauum?

Cauum naturaliter est: Cauatum manu fit: Concauum in vtrôq; intelligitur.

Inter cominus, & eminus?

Cominus propè, iuxta: Eminus longè.

Inter canere, & cantare?

Canere est cantare semper suaui modulatione: cantare solummodo voce.

Inter carmen, & poëma?

Carmen dictum est à carmenta matre Euandri: Poëma è Græcis.

Inter casu, & fortuitu?

Casus est quod aduersum cadit: Fortuitum ambiguum est, id est, aduersè & prosperè.

Inter causidicum, & oratorem?

Ad causidicum ipsius causæ dictio pertinet, non argumentatio: In oratore omnia insunt.

Inter causam, & rationem?

Causa multas habet species: Ratio paucissimas. Et quod causa desideratur, ratione efficitur. Et causa remanente cedit ratio.

Inter cadere, & decidere, & concidere?

Cadere est in vestigio: Decidere ex alto: concidere simul cadere.

Inter capere, et decipere?

Capimus merentes: Decipimus innocentes. Aut Capimus artè: Decipimus insidiosè.

Inter cassum, et inanem, et vacuum?

Cassum est veluti quassum, quod nullius vsus esse possit, à cadendo nomen trahens: Inane est, quod similitudine veri decipit: Vacuum quod repleri solet.

Inter

Inter castam, et pudicam, et sanctam?

Casta corpore, id est, virgo: Pudica animo, sed etiam nupta: Sancta non solùm corpore, sed & animo integra.

Inter castitatem, et sanctimoniam?

Castitas corporis: Sanctimonia religionis est.

Inter capillatum, et capillosum?

Capillatus capillos grandes habentem significat: Capillosus hirsutum demonstrat.

Inter cautes, et saxa, et rupes, et scopulos?

Cautes sunt asperrimæ montium partes: Saxa quæ magnitudine prægrauantur: Rupes propriè onere abrumpuntur: Scopuli saxa in mari eminentia sunt, à Græca translatione dicti.

Inter cædere, et verberare?

Cædere etiam manu quis dicitur: verberare flagellare est.

Inter

Inter cælum, & cælestes, & cæli-
tes, & cælicolas?

Cælum est hoc elementum quod videmus: Cælestes noti cælo: Cælites qui ex mortalibus iter sibi virtutibus in cælum fecerunt: Cælicolæ dicuntur, qui in cælo habitant.

Inter cerulum, & ceruleum?

Cerulum dicimus ipsum colorem: Ceruleum quod de cerulo constat.

Inter celebrare, & frequentare?

Celebramus propriè religione: Frequentamus assiduitate & frequentia.

Inter celeritatem, & velocitatem?

Celeritas animorum est atq; factorum: Velocitas pedum est & corporum.

Inter cedere, & concedere?

Cedimus cum quis beneficium petit: concedimus cum veniam impetrat.

Inter certum, & verum?

Certum potest fieri incertum: Verum contrarium falso & mendacio.

Inter certamen, & contentionem?

Certamen virtutis æmulatio eſt: Contentio altercatio eſt.

Inter ciuicam coronam, & ciuilem coronam?

Ciuica corona eſt quæ datur ob ciuem ſeruatum: Ciuilis autem etiam ſcenica dicitur, quod ciuili more datur, id eſt, conſuetudine. Altera datur propter ciuitatem, altera in ciuitate.

Inter ciuile bellum, & domeſticum, & inteſtinum?

Ciuile bellum ex ciuibus conſtat: Domeſticum ex domeſticis: Inteſtinum ex parentibus, tanquam inter ius geratur.

Inter citatus et incitatus?

Citatus ſponte dicitur: Incitatus ab alio.

Inter cinerem, et cineres?

Cinis in foco dicitur: Cineres defunctorum appellantur.

Inter

Inter circa, et circum, et circiter?

Circa est incerti loci signatio, vt circa forum: Circum certi vndiq;, vt circum arbores, vel nomen loci vbi spectacula dantur: Circiter numeri penè infiniti, vt circiter decem milia, id est, plus minusue.

Inter clipeum, et clupeum?

Clipeus dicitur quo vtuntur in prælio, id est, scutum: Clupeum autem in quo imagines præponuntur, à cluendo: Vnde & nobiles incluti dicuntur.

Inter clarum, et illustrem, et insignem?

Clarus est qui famam honoribus publicauit: Illustris qui fama illustratus est, id est, laudibus circumfertur: Insignis qui virtute admirabilis est.

Inter clamorem, et clangorem?

Clamor rationabilium, id est, hominum est: Clangor irrationabilium, vt anserum & tubarum.

Inter clementem, & mansuetum, & modestum?

Clemens inclinatus est ad bonitatem & pietatem mentis: Mansuetus manu assuetus, per translationem à mutis animalibus: Modestus modum rebus temperatis adhibere consuetus.

Inter copulam, & catenam?

Copula sociat & coniungit, vt in matrimonijs: Catena nectit vel ligat, vt reos.

Inter conticere, & obticere, & reticere?

Conticuit qui vndiq; silentium præstitit: Obticuit qui nullam spem loquendi reliquit: Reticuit qui silentium respondendi reliquit.

Inter consilium, & sententiam?

Consilium cogitatio est: Sententia consilij pronunciatio.

Inter consilium dare, & suadere?

Consilium damus desiderantibus: Suademus nostra voluntate.

Inter

tùm dominum, vt qui deo ſeruimus: Diligimus amicos vel caros: Suſpicimus autem potentes, vel ſurſum aſpicimus.

Inter concilium, et conuentum, et cœtum, et coitum?

Concilium eſt conuocata multitudo: Conuentus ex diuerſis locis populum in vnum contrahit: Cœtus fortuitò congregatur: Coitus duorum corporum inter ſe coniunctio, vt maris & fœminæ.

Inter conſenſionem, et conſenſum?

Conſenſio incipit: Conſenſus conſummatus eſt.

Inter compendium, et lucrum, et prædam?

Compendium exiguum: Lucrum amplum eſt & ex negotio fit: Præda verò ex hoſte.

Inter comatum, et comoſum?

Comatus cura fit: Comoſus natura.

Inter commentarius, et commentarium?

Commentarius liber eſt: Commentarium volumen.

Inter cognatum, & propinquum?

Cognatus est eiusdem originis, vel adueniens nuptijs: Propinquus consanguinitate vel affinitate iunctus.

Inter comburere, & sepelire?

Comburere est igni dare: Sepelire est humare, id est, quasi humi dare, vel obruere ossa vel corpora.

Inter commune, & promiscuum?

Commune articulis distinguitur: Promiscuum sub vno articulo vtrumq; complectitur.

Inter colonum, & incolam, & accolam?

Colonus est qui ab imperatore deducitur: Incola qui locum incolit: Accola verò qui circa incolam colit.

Inter coram, & palam?

Coram in persona accipimus, vt coram hoc: Palam nihil aliud quam apertè, vel hominum præsentiam notat.

Inter cornua, & cornu, & cornum, & colurnum?

Cornua

Cornua sunt animalium vt boum, vel antemnæ nauium: Corna poma cuiusdam arboris: cornus arboris genus: Colurnus similiter genus arboris.

Inter creare, & procreare?

Creatur magistratus ad honores gerendos: procreantur filij vel nepotes.

Inter credulum, & credibilem?

Credulus est qui credit aliquid: Credibilis est cui creditur.

Inter criminatorem, & criminosum?

Criminator est qui crimen alteri infert, & hoc sæpius facit: Criminosus qui cum crimen infert suspiciosè quoq; id facit.

Inter cunctos, & vniuersos, et omnes?

Cuncti sunt qui vbiq; sunt: Vniuersi qui in vno loco sunt: Omnes qui in diuersis sunt locis.

Inter cupiditatem, et voluntatem?

Cupiditas necessitatem infert: Volun-

tas libera eſt. Et cupiditas temperantiæ eſt: voluntas moderationis.

Inter curuatur, et flectitur?

Curuatur à ſe: Flectitur manibus.

Inter cuſtoditur, et ſeruatur, et obſeruatur?

Cuſtodimus incluſos vel vinctos, vnde cuſtodia dicitur: Seruamus aſpectu: Obſeruamus alios quid faciant.

Inter cuſtodes, et cuſtodias?

Cuſtodes dicimus qui cuſtodiunt: Cuſtodias verò eos qui cuſtodiuntur.

Inter curam, et diligentiam?

Cura dicitur quia cor haurit, id eſt, minuit, & cruciatum habet, quia cor vrit: Diligentia eſt rerum ammiſtratio, & eſt contrarium negligentiæ.

Inter da, et cedo, et dona?

Da imperandi eſt: Cedo hortandi: Dona obſecrandi. Siue quomodo dicimus, Da alteri: Cedo mihi: Dona illi.

Inter damnationem, et condemnationem?

Damnatio eſt publici iudicij, quo rei capitis periculo puniuntur: Condemnatio priuati Iudicij eſt.

Inter damnatum, et condemnatum?

Damnatus vel ab vno eſt, vel ſemel: condemnatus vel à pluribus vel ſæpius.

Inter damnum, et iacturam, et detrimentum, et diſpendium?

Damnum ſubitò & neſcientibus nobis fit: Iacturam ſcientes & vltrò patimur: Diſpendium quando quod demus abſit: Detrimentum leue damnum eſt.

Inter Dardanam, et Dardaniam, et Dardanicam.

Darda-

Dardana mulier: Dardania regio: Dardanica verò tam res, quam cædes habetur.

Inter decorem, et decus?

Decor in corpore: Decus in animi virtute quæsitum.

Inter Deum, et Deos?

Deus natura est, & semper: Dij qui ex hominibus in Deorum nominibus consecrantur.

Inter desertum, et derelictum?

Desertus semper: Derelictus itinere.

Inter decretum, et edictum?

Decreto homines coërcentur: Edicto monentur.

Inter decernere, et pronunciare?

Decernit magistratus: Pronunciat iudex.

Inter demittere, et dimittere, et relinquere?

Demittimus cum dicimus de superiori parte: Dimittimus à nobis aliquem: Relinquimus aliquos vel aliquot.

Inter

Inter deforme, et turpe?

Deforme ad corpus refertur: Turpe ad animum.

Inter deformem, et informem?

Deformis cui deest forma: Informis est vltra formam.

Inter decentem, et formosum?

Decens motu corporis probatur: Formosus natura.

Inter dextram, et dexteram?

Quidam sic distinguunt: Quod dextra hominis sit: Dextera auis: Sed & dextera hominis dicitur.

Inter directum, et derectum?

Directum in rectum vadens: Derectum in latera rectum.

Inter Derigere, et Dirigere?

Derigimus quæ curua sunt: Dirigimus cum aliquo tendimus:

Inter deuncem, et diuncem?

Deuncem decem vncias dicimus: Diuncem verò vndecem.

Inter

Inter delictum, et peccatum?

Delictum est quasi derelictum quod fieri debuit, id est, quãdo non facimus ea quæ facere debemus: Peccatum est dum committimus ea quæ non debemus.

Inter deprecari, et precari?

Deprecamur Deum: Precamur homines. Deprecamur Deum

Inter diuinitatem, et diuinationem?

Diuinitas ad potentiam numinis refertur: Diuinatio futurorum præscios facit.

Inter disparem, et parem, et imparem, et separem?

Dispar est inæqualis: Par æqualis: Impar est sine pare: Separ humilior.

Inter discolorem, et versicolorem?

Discolor disparis coloris est, id est, varij coloris, vt pardus: Versicolor autem ex colore in alium colorem vertitur, vt solitus est facere marinus polypus.

Inter discumbere, et accumbere, et recumbere, et succumbere, et procumbere, et concumbere?

Discum-

Discumbunt diuersis partibus plures: Accumbunt alicui applicati: Recumbunt retrouersi, id est, supini: Succumbunt qui viribus alterius sesubdunt: Procumbunt supplices, quasi prorecumbunt: Concumbunt instinctu libidinoso.

Inter diuturnum, et diurnum, et diutinum?

Diuturnum à perpetuitate dictum, id est longi temporus spacio: Diurnum dicimus rationem quæ cottidie conficitur: Diutinum quod est & diu durauit.

Inter dimidium, et dimidiatum?

Dimidium est ex integro in duas pars diuiso pars æqualis: Dimidiatum autem portio de dimidio.

Inter distinctionem, et subdistinctionem?

Distinctio finit sententiam: Subdistinctio verò suspendit & quasi morulam facit.

Inter discernere, et secernere?

Discernit in duas partes diuidit: Secernit verò ex multis.

Inter

Inter dissentibilem, et dissensibilem?

Dissentibilis est de quo dissentitur: Dissensibilis verò is qui dissentit.

Inter diruere, et exscindere?

Diruit qui captam vrbem ad solum vsq; prosternit: Exscindit qui singulas partes paulatim capiendo delet.

Inter diripere, et deripere?

Diripimus cum laceramus, & in diuersas partes deducimus: Deripimus autem cum ex superiori parte in inferiorem rapimus.

Inter dilectum, et delictum?

Dilectum à diligendo dictum est: Delectum verò à deligendo. Ita dilectum affectionis est: Delectum iudicij.

Inter disertum, et desertum?

Disertus orator est: Desertus derelictus.

Inter diluere, et deluere?

Diluit temperat: Deluit purgat.

Inter

Inter delatorem, & dilatorem?

Delator qui deſert ad accuſandum: Dilator qui differt ad proferendum.

Inter donare, & tribuere?

Donat aliquis vni: Tribuit pluribus.

Inter donum, & munus?

Donum dantis: Munus accipientis. Illud à donando, hoc à muniendo.

Inter dona, & præmia, & munera, & munia?

Dona omnibus dantur: Præmia victoribus tribuuntur: Munera Deo offeruntur. Et munera dicuntur, quibus milites officio funguntur, quæ quidam munia vocant.

Inter dolum, & dolorem?

Dolus fraudem ſignificat: Dolor verò incommodum corporis demonſtrat.

Inter ducem, & ductorem, & ducatorem?

Dux eſt qui ſemel duxit exercitum: Ductor qui ſæpius: Ducator eſt qui viam demonſtrat.

Inter dulcedinem, & dulcitudinem, & suauitatem, & dulce, & suaue, & acidum?

Dulcedo in gustu est: Dulcitudo in animo: Suauitatem multi dicunt vtique esse ipsam dulcedinem. Dulce enim mel dicimus & suaue: Acidum quod non est dulce.

DE

Inter ebrium, & ebriosum?

EBrium dici, ad diem multum bibisse significat: Ebriosum verò semper multum bibere demonstrat.

Inter egentiam, & inopiam, & miseriam, & pauperiem, & penuriam?

Egentia eorum est qui opes suas sine ratione gesserunt, & alienis coguntur egere: Inopia eius est, cui nullæ opes ad victum assunt: Miseria dicitur in eos qui seruilibus ministerijs premuntur & exiguntur à Dominis: Pauperies eorum dicitur, qui cum plus amiserint, paucis rebus suis contenti sunt: Penuria est summa inopia, quæ penè vrit homines.

Inter hostiam, & victimam?

Hostia dicitur antequam pergatur ad bellum: Victima per quam remeatur cum victoria deuictis hostibus.

Inter elinguem, et elinguatorem?

Elinguis habet linguam, sed vsu eius caret: Elinguator verò sine lingua est.

Inter eloquentiam, & eloquium?

Eloquentia artis & prudentiæ eſt, id eſt, loquendi electa facultas: Eloquium verò cum cuſtodia etiam artis.

Inter eloquentem, & diſertum?

Eloquens vel naturaliter eſt, vel arte inſtructus: Diſertus verò dicitur à diſſerendo cauſas rerum, & eloquentiæ proximus habetur.

Inter en, & em, & hem?

En cum oſtendis, id eſt, ecce: Em cum increpas: Hem cum dicis, dolor iram mouet cum ammiratione, vel cogitatio ſtuporem.

Inter enſem, & gladium?

Enſis eſt ferrum per ſe: Gladius totus.

Inter eruere, & diruere?

Eruuntur latebræ: Diruuntur eminentia.

Inter eu, & heus, & heu?

Eu interrectio eſt laudantis: Heus & heu dolentis vel gementis.

Inter excidium, & exitium?

Exci-

Excidium vrbium euersio: Exitium mortalium est.

Inter exterum, & extraneum?

Exterus alienus, quasi extra terram: Extraneus quasi extra ianuam.

Inter exultationem, & insultationem?

Exultatio gaudium significat: Insultatio malis alicuius gratulari demonstrat.

Inter exercitum, & exercitatum?

Exercitus laboribus: Exercitatus studijs.

Inter exequi, & persequi, & consequi, & prosequi?

Exequimur studijs mortuum: Persequimur fugientem: Consequimur ad finem: Prosequimur cum officio fungimur.

Inter exanimum, & inanimum?

Exanimus qui vita priuatus est: Inanimus qui nunquam animam habuit.

Inter fedum, turpem?

FEdus sordibus maculatus : Turpis act contemtibilis.

Inter fallacem, & pellacem?

Fallax infidelis dicitur : Pellax in ve bis, appellando & peruersa loquendo.

Inter facinus, & nefas, & scelus

Facinus à fato dicitur, id est, locu quod etiam in laude rectè dicitur, vt Salus us dixit bonum facinus : Nefas abomin tum est : Scelus crimen est quod commi titur.

Inter famam, & opinionem, rumorem, & existimationem

Fama promulgationem habet : Opin iudicium : Rumor incertitudinem : Exi matio suspicionem.

Inter facultatem, & facili tem?

Facultas cuiuslibet rei copia est : F litas expeditio est rerum.

In

Inter facetias, & dicacitatem?

Facetiæ in continuando ſermone cernuntur: Dicacitas in acutè & breuiter dictis ad hominum riſum.

Inter famulum, & ſeruum, & mancipium?

Famulus quaſi vnus ex familia eſſe videtur: Seruus conditione ſeruitutis oſtenditur: Mancipium quaſi ab hoſtibus manu captum.

Inter fatuum, & ſtupidum?

Fatuus dictus à fando, de cuius affatione fama loquitur: Stupidus verò quaſi lapideus.

Inter famoſum, & infamen?

Famoſus eſt de quo fama loquitur ſiue benè ſiue malè: Infamis eſt malæ famæ.

Inter faſtus, & faſtos?

Faſtus ſuperbia dicitur: Faſtos de libris faſtorum dicimus.

Inter fari, & loqui, & ſermocinari, & narrare?

Famur cum aliquid fraude dicimus: loquimur natura: Sermocinamur quando cum aliquo ſermonem conferimus, id eſt, inuicem dicimus: narramus quando ſoli loquimur apud alios.

Inter fetum, & partum?

Fetus terræ eſt: Partus hominum.

Inter feruorem, & furorem?

Feruor animi eſt ad tempus: Furor inſaniæ. Ita alterum ira facit, alterum vitium.

Inter ferocem, & ferum?

Ferox animo eſt: Ferus natura.

Inter feſtinationem, & properationem?

Feſtinatio præcipitem habet omnis rei facilitatem: Properatio quod cupit ſua voluntate maturè perficit. Itaq; repellit properatio inertiam: Feſtinatio ſumma comprehenditur celeritate.

Inter feras, & beſtias, & beluas?

Feræ ſunt ſilueſtres: Beſtiæ etiam ſerpentes ſunt: Beluæ verò marinæ.

Inter

Inter fessum, & ~~fagitatum~~, & lassum.

Fessus animo & cura: Fatigatus itineris motu: Lassus verò dicitur labore vel multo itinere.

Inter fertilem, & fructuosum?

Fertilis ager est: Fructuosus qui cuiq. compendio est.

Inter festa, & sollemnia?

Festa ex consuetudine dicuntur, & in religione sunt: Sollemnia in ritu, quod ad homines pertinent, vt parentalia. Et cum quis defuncto officia expleuit, dicimus eum sollemnia præstitisse.

Inter figuram, & formam?

Figura artis opus est: Forma naturæ bonitas, ex qua formosus est:

Inter finitum, & finitiuum?

Finitum est, quod iam finem accepit: Finitiuum quod potest finiri.

Inter fidum, & fidelem?

Fidus amicus: Fidelis seruus.

Inter fines, & affines?

Finis vltimas partes cuiuslibet rei demonstrat: Affines vicini proximi, vel affinitate, id est, propinquitate iuncti.

Inter firmum, & valentem?

Firmus ex firmitate dicitur: Valens verò præcipuis viribus athleta.

Inter fiduciam, & confidentiam?

Fiducia habetur honestatis: Confidentia est cum vitio temeritatis.

Inter flagitare, & poscere?

Flagitare cum clamore & pertinacia petere, vel commonere: Poscere est suppliciter & summiße petere.

Inter florere, et florescere?

Florere in effectu est: Florescere incipere florere.

Inter formidinosum, & formidolosum?

Formidinosus locus est vbi formidines multæ

multa sunt: Formidolosus vero homo ti-
midus.

Inter fors, & fortunam, & feli-
citatem?

Fors casus est, tanquam fors, & mors: Fortuna data est: Felicitas opum est.

Inter formam, & formositatem?

Forma dignitatis: Formositas in luxuriosis.

Inter forsices, & forcipes?

Forfex genus ferramenti quod incidit & designat: Forcipes verò aliquid tenent.

Inter fruges, & fructus?

Fruges segetum sunt, quæ ad genera pertinent: Fructus generantur tanquam arbor.

Inter fraudem, & dolum, & insi-
dias

Fraus circumscribit: Insidiæ præparantur vt noceant: Dolo tacitè aliqui petuntur. Ita fraus arte decipit: Insidiæ vi: Dolus consilio nocet.

Inter frequentiam, & turbam?

Frequentia aßiduitas vrbis: Turbam faciunt angustiæ loci, & aliquando officium vel tumultus.

Inter frictum, & frixum?

Frictum à frico, fricas, dictum est: frixum est à frigendo, vt in sartagine.

Inter furem, & furacem?

Furem semel furantem dicimus: Furacem qui assiduè hoc agat.

Inter furtim, & furaciter.

Furtim est clam & occultè: furaciter furem imitatur.

Inter fulmen, & fulgur?

Fulmen est quo terretur mortalitas, vel etiam iaculum: Fulgur verò reliquiæ fulminis, quod visum oculorum perstringit: Fulgor splendor luminis. Ita fulmen ferit, fulgur concutitur, fulgor apparet.

Inter fulgere, & splendere?

Fulget natura: Splendet cura, vt argentum tersum.

Inter

Inter furioſum, & furentem, & iratum?

Furioſus eſt morbo: Furens ex cauſa: Iratus inimico.

Inter funebre, & funeſtum, & funalia?

Funebre eſt quod funeris inſtrumentum eſt: Funeſtum verò quod funere coinquinatum eſt, id eſt, funeſtia: Funalia dicimus, quæ aliquo funere polluta ſunt, quo minus ſacra peragere poſſunt.

Inter fungi, & defungi?

Fungi agere eſt: Defungi peragere vel mori.

DE

Inter gaudere, & lætari, & exultare?

GAudemus animo de una re: Lætamur per omnia: Exultamus etiam in verbis membrisq́.

Inter Gallum, & Gallicum, & Gallicanum?

Gallum hodie dicimus natum hominem in Gallia: Gallicum ex Gallica natum: Gallicanum morem dicimus vel negotium.

Inter germanum, & fratrem?

Germanus ex utrisq́ parentibus est, vel maximè qui ex eodem patre est, velut ex eodem germine, hoc est, semine: Frater ex alio patre esse potest. Et frater multis modis dici potest, aut natura, aut consanguinitate, aut gente, aut regione.

Inter genium, et genus?

Genium ad honorem priuatum referimus: Genus publicum est.

Inter generosum, & nobilem, & notum?

Generosus nascitur & boni generis est: Nobilis opibus factus: Notus assidua conuersatione fit.

Inter generaliter, & specialiter?

Generaliter omnia complectitur: Specialiter vnum.

Inter gerere, & ferre?

Gerimus nostra, veluti quæ naturaliter in nobis sunt: Ferimus verò ingesta nobis, velut onus.

Inter genus, et gentem, et gentes, et nationes?

Genus ad qualitatem fertur, tam hominum quam ferarum & pomorum: Gens ad congregationem plurimorum ab vno capite descendentium, vt est gens Germanorum: Gentes ad modum referuntur, vt plurimæ gentes: Nationes in regionibus considerantur, vt Hispaniæ nationes, vel cæterarum regionum.

Inter gradum, et gressum?

Gradus

Gradus naturæ est: Greſſus virium.

Inter grauidam, & grauem?

Grauida ventris onere est: Grauis ſarcina. Et homo tamen grauis moribus.

Inter graue, & ponderoſum?

Graue ſecundum ferentis qualitatem est: Ponderoſum per naturam.

Inter grates, & gratias?

Grates Deo aguntur: Gratia verò etiam hominibus. Quoniam grates referri non poſſunt, idcirco Deo optimè conueniunt. Itaq; grates agimus tantùm, grátias etiam referimus.

Inter Græcum, Græcanicum, & & Græcenſe?

Græcus homo dicitur: Græcanica res, vt ſcamnum, ianua: Græcenſe quale ſolet fieri in Græcia.

Inter graſſari, craſſari?

Graſſari animi est & crudelitatis: Craſſari corporis est vel pinguedinis.

Inter guttam, & ſtillam?

Gutta

Gutta grauioris est generis, vt mellis: Stilla leuioris, vt aqua. Aut gutta dicitur cum iam ceciderit: Stilla cum ad huc pendet, vel cum cadit.

Inter gurgitem, et stagnum?

Gurges vnde impetus, vel gurges luculenta aquæ collectio: Stagnum aquarum.

Deerat in M. S. litera I. & H: abscissa membrana.

Inter lasciuum, & petulantem?

LAsciuus vsu: Petulans temeritate.

Inter laurum, & laureum?

Laurus est ipsa arbor: Laurea corona vel virga de lauru facta.

Inter labia, & labra, & rostra?

Labia sunt hominum: Labra ferarum: Rostra volucrum, quæ non nisi incurua sunt.

Inter letum, & mortem?

Letum per se venit, & sine extranea vi: Mors etiam infertur.

Inter legatum, & oratorem?

Legatus electus est ad officium ex ciuitate: Orator ad orandum missus, vt oris ratione exponat quod petit.

Inter legionem, & exercitum, & classem?

Legio numerus est militum consummatus, ab electione virorum dictus: Exercitus

ercitus multitudo legionum est: Classis turba, & interdum conspiratio iuuenum.

Inter lèporem, & lepôrem?

Lepus animal timidum: Lepos iocunditas voluptatis. Vnde & gratum aliquid lepidum dicimus.

Inter litora, & ripas?

Litora dicuntur in mari, ab illisione fluctuum: Ripæ in fluminibus, quod secundum eas aqua repat.

Inter litigiosum, & litigatorem?

Litigiosus dicitur de quo litigatur, vt ager: Litigator ipse est, qui litigat.

Inter ligare, & legare,

Ligat vinculo: Legat testamento.

Inter liberos, & filios?

Liberi in vtroq; sexu: Filij masculino genere ponuntur. Et quod filij in numero singulari vocari possunt: Liberi vero non. Nemo enim dicit, qui habet filium vnum, liberum habet. Item filij promiscuè dicuntur tam ingenui, quam serui: Liberi verò, non dicuntur nisi ingenui.

Inter loqui, et obloqui?

Loqui hominum est: Obloqui obtrectatoris.

Inter lucem, et lumen?

Lux oritur: Lumen accenditur. Ita alterum præbet diuina maiestas: Alterum hominis officium præstat.

Inter lustrare, et circumire?

Lustrare vstulando, aut alicuius generis sacrificium ad piaculum faciendo: Circumit, qui tantum in circuitu vadit.

Inter lustra productè, et lustra correptè?

Lustra productè certa tempora, id est, quinq; annos designant: Lustra correptè latibula ferarum, vel hominum receptacula demonstrant.

Inter ludibrium, et ludicrum?

Ludibrium in alterius contumelia est: Ludicrum autem quo ipsi delectamur sine alterius contumelia.

Inter mare, et pelagus?

MAre veluti breue est: Pelagus altissimum mare.

Inter malum, et malum, et mala?

Malus masculino genere prima producta syllaba, arborem nauis ostendit: Malus fœminini generis arborem poma ferentem: Mala autem poma dicuntur.

Inter magis, et potius?

Magis sic alterum ex duobus fert, vt vtrunque probet: Potius alterum probat, alterum damnat.

Inter magnum, et grande?

Magnum ad animum pertinet: Grande ad corpus redigitur.

Inter mœstitiam, et tristitiam?

Mœstitia temporis est, & fit aliquando præsens ex dolore nata: Tristitia vero vitium perpetuo tempore.

Inter maritimum, et marinum?

Maritimum iuxta mare positum, vel

ri est.

Inter mingere, & meiere?

Mingere est semel vrinam facere: meiere sæpius.

Inter merosum, & meracum?

Merosum vinum dicimus: Meracum potionem appellamus.

Inter mero, & meror?

Mero animo, simplici vel fido dicitur: Meror animi tristitia est.

Inter mersare, & mergere?

Mersare sæpius: Mergere semel.

Inter meret, & meretur?

Meret qui tristitiam habet: Meretur qui aliquando dignus est venia.

Inter meditari, & militare?

Meditamur animo, vt lectione: militamus corpore, vt exercicu.

Inter memorem, & memoriosum?

Memor

Memor beneficij vel iniuriæ: Memoriosus ad naturam refertur, id eſt, qui multum poteſt retinere.

Inter mendam, & peccatum?

Menda propriè in libro eſt, vnde emendare eſt mendam diluere: Peccatum verò in cæteris rebus.

Inter metum, & timorem, & formidinem, & pauorem?

Metus eſt corporis, qui pendet etiam in religione, vnde dicimus Deum metuentes: Timor eſt animi motus incertus, vel ſubita mentis conſternatio: Formido mentis eſt ſemper obnoxiæ omnibus caſibus: Pauor eſt ſubitò trepidantis affectus, vnde & pauida iumenta dicimus.

Inter vereri, & timere?

Veremur quàm maximè parentes: Timere eſt animi vitium ſempiternum.

Inter mihi, & mi?

Mihi Datiuum caſum ſignificat: Mi Vocatiuum caſum figuratè, vel affectuoſè demonſtrat, à meus.

Inter miserationem, et misericordiam?

Miseratio detestanda est, nam calamitatis mos est: Misericordia parcit & succurrit periclitantibus.

Inter misereri, et miserari?

Miseremur cum eodem tempore dolemus de alicuius casu, & subuenimus laboranti: Miseramur quando tantùm consolamur & affectu condolemus.

Inter migrare, et nigrare?

Migrare in locum transferre: Nigrare est aliquam rem nigram facere.

Inter mirari, et ammirari?

Miramur opera: Ammiramur virtutes.

Inter mœnia, et ædificia?

Mœnia publicorum sunt: Ædificia priuatorum.

Inter moram, et tarditatem?

Mora est quæ impedit: Tarditas quæ impeditur: Ita mora est causa alterius.

Inter

Inter monſtrare, et demonſtrare?

Monſtramus ſemel: Demonſtramus ſæpius.

Inter morem, et conſuetudinem, et vſum, et ritum?

Mos eſt diuinarum humanarumq; rerum: Conſuetudo ſolitæ rei: Vſus earum rerum quæ duorum multorumue ſunt: Ritus ad rectitudinem pertinet, ex quo pium, æquum, ſanctumq; perſpicimus.

Inter munificum, et magnificum?

Munificus eſt qui donat: Magnificus qui nihil ſordidæ rei facit.

Inter multitudinem, et turbam?

Multitudo numero fit: Turba loco. Poſſunt enim pauci turbam in anguſto loco facere.

Inter natalem, & annalem?

Natalis vnius diei est: Annalis totius anni acta habet.

Inter natum, & gnatum?

Natus participialiter dicitur: Gnatus verò filius à generatione.

Inter nascitur, & coalescit?

Nascitur quod de vtero decidit: Coalescit quod de terra & aqua exurgit.

Inter nequaquam, & nequicquam?

Nequaquam nullo modo significat: Nequicquam, id est, superuacuè.

Inter neminem, & nullum?

Neminem ad hominem referimus, estque nemo quasi nec homo: Nullum ad omnia.

Inter nepotem, & neptem?

Nepos masculum significat: Neptis verò fœminam demonstrat.

Inter necessitatem, & necessitudinem?

Necessi-

tudo vinculum propinquitatis est.

Inter nescire, & ignorare?

Nescit qui omnium notitia caret: Ignorat qui aliquid nescit.

Inter nefarium, & nefandum?

Nefarius de præteritis intelligitur: Nefandus in opere.

Inter nitidum, & nitentem?

Nitidus nomen est, & recipit qualitatem, & comparationem & superlationem, vt nitidus, nitidior, nitidissimus: Nitens participium, & facit genitiuum nitentis. Itaq; nitidus liniens & lucens: Nitens verò incumbens.

Inter nixus, & nisus?

Nixus ad corpus referiur, id est, ad genua: Nisus ad animum.

Inter nihil, & nihili?

Nihil aduerbium est: Nihili dicitur nullius momenti.

Inter nobilem, & nouilem?

Nobilis præclarum significat: Nouilis verò notum plurimis demonstrat.

Inter

Inter nothum, et notum?

Nothus est de adulterio natus: Notum multis cognitum significat.

Inter noctu, et nocte?

Noctu sic dicitur, quomodo interdiu, & significat aliquam partem noctis: Nocte autem, totam noctem intelligimus.

Inter nuncius, et nuncium?

Nuncius est qui nuncium affert: Nuncium ipsum quod nunciatur.

Inter nutrit, et nutricat?

Nutrit mulier: nutricat nutricius.

Inter nuptias, et matrimonium?

Nuptias cum virginibus: Matrimonium cum viduis appellamus.

DE

DE O. LITERA.

Inter obseruationem, et obseruantiam?

OBseruatio curæ, & doctrinæ, & artis est: Obseruantia verò cultus.

Inter oblectamentum, et oblectationem?

Oblectamentum est rei quæ delectat: Oblectatio oblectandi habitus, qui se demittit in animum.

Inter obesse, et officere?

Obest qui nocet: Officit qui nocere vult.

Inter occupatum, et districtum?

Occupatus in vno potest esse: Districtus in pluribus.

Inter Octauium, et Octauianum?

Octauia porticus est, si priuata sit: Octauiana porticus verò, si publica facta fuerit.

Inter oleas, et oliuas.

Oleas ipsas baccas, id est, fructum vnde

fit

fit oleum: Oliuas arbores dicimus vnde fiunt oliueta.

Inter olim, & quondam, & aliquando?

Olim præteritum tempus ostendit: Quondam etiam præsens: Aliquando futurum. Sed quondam & aliquando in certis locis olim præteritum quasi tempus demonstrat.

Inter omne, & totum?

Omne ad multitudinem & numerum pertinet, vt omnis homo, & omnes homines, & omne pecus dicimus: Totum verò ad magnitudinem, ita vt totum corpus, tota terra, totum cælum. Ergo omnis homo si de vniuersis præsentibus: Totus homo si de corpore & anima dicamus.

Inter omittere, & prætermittere?

Omittit qui ordinem interrumpit: Prætermittit qui ex toto corde derelinquit. Itaq; omittitur quod inter multa aliquando prætereundum est: Prætermittitur quod non curatur ex toto.

Inter obtingit, & euenit?

Obtingit sorte: Euenit malo.

Inter orare, & precari?

Orare dicitur, quem oris ratio ducit: Precatur qui rogat. Et qui orat etiam precatur: Qui autem precatur, non utiq; orat.

Inter ostendere, & ostentare?

Ostendere est sine lenocinio: Ostentare aliquotiens est cum lenocinio.

Inter ostentum, & portentum, & monstrum, & prodigium?

Ostentum est quædam ostentatio præter consuetudinem obijciens se oculis & auribus, ut in cælo se nobis ostendũt nocte lux vel die tenebræ: Portentum quod ex formis diuersis pponitur, ut homo equo mixtus: Monstrum est quod cunq; extra nascitur, ut serpens cum pedibus, vel aues cum quatuor alis: Prodigium est ab eo quod porro aliquid futurum demonstrat, ut in cælo stella cometes. Vel interdum prodigium est prodigalitas: Unde & consumtores patrimoniorum prodigi dicuntur.

DE

Inter pati, et perpeti?

Pati breuius est: Perpeti longioris moræ est.

Inter passum, et expertum?

Patimur necessitate: Experimur voluntate.

Inter paulatim, et paulisper?

Paulatim per partes est: Paulisper breuis est temporis.

Inter paulum, & pusillum?

Paulus est mediocritatis: Pusillus quantitatis vel staturæ, id est, exiguus.

Inter passim, & vbiq;?

Passim extra conspectum est: Vbiq; verò in omni loco.

Inter parsi, & peperci?

Parsi semel: Peperci sæpius.

Inter patres, & parentes?

Patres ad homines referimus vel ad virilem sexum: Parentes autem & ad matres & ad omnem cognationem referimus.

Inter

Inter paternum & patrium?

Paternus à patre, vt paternum fundum dicimus: Patrius verò patri ſimilis, vt patrius animus.

Inter penes, & apud?

Penes tunc dicimus, cum aliquam poſſeſsionem ſignificamus. Nam penes verbum poſſeſsionis eſt. Apud autem verbum omnino aliud præter poſſeſsionem, vt homo liber, & aliud ſimile. Nam hæc & libera corpora, quæ non poſsidentur, ſed retinentur, non rectè penes te eſſe volumus.

Inter petere, & rogare?

Petimus merito: Rogamus precibus.

Inter percuſſum, & perculſum?

Percuſſus corpore eſt, tanquam ferro vel lapide: Perculſus animo, id eſt, territus & tremefactus.

Inter pinnas, & pennas?

Pinnæ ſunt murorum vel templorum: Pennæ autem auium, à pendendo dictæ.

Inter piſcarium, & piſcatorem?

Piscarius est qui pisces vendit: Piscator qui capit.

Inter pignera, & pignora?

Pignera rerum sunt: Pignora filij dicuntur.

Inter placat, et exorat, et mulcet?

Placamus Dominum: Exoramus orando permouemus: Mulcemus mollius agimus.

Inter plenitudinem, et plenitatem?

Plenitudo corporis vel animi est: Plenitas rei. Ita plenitudinem hominum dicimus: Plenitatem variæ cuiuslibet rei.

Inter portare, et vehere?

Portat quis humeris: Vehit vehiculis iumentorum vel nauibus.

Inter polliceri, & promittere?

Pollicemur beneficia: Promittimus debita argentarijs vel creditoribus. Item pollicemur vltro: Promittimus rogati.

Inter polluere, & contaminare?

Polluit quis iniuria: Contaminat autem audacia.

Inter

Inter populum, & plebem?

Populus est vniuersus: Plebs inferior numerus.

Inter pœnam, & supplicium, & multationem?

Pœna est sine sanguine: Supplicium cum sanguine: Multatio in damno pecuniæ.

Inter pomarium, & pometum, & pomerium?

Pomarium est vbi poma ponuntur: Pometum vbi nascuntur: Pomerium est locus proximus muris.

Inter potestatem, & potentiam?

Potestas est in eo quod licèt potestati: Potentia verò in eo quod possumus.

Inter potentiam, & potentatum?

Potentia est, cum vnusquisq; aliquid optimum sua auctoritate efficit: Potentatus iniusta perpetuitas dominationis, aut operis perualidi.

Inter principium, & initium?

Principium vniuersale rei caput, quasi primum dictum vel factum: Initium frequentius dicitur. Ita principium

semel, vt arma virumq; cano, quasi totius corporis vel operis caput: Initium sæpius incipit, vt musa mihi causas; quotiens persona scilicet mutatur.

Inter primum, & priorem, et primarium, et primitiuum?

Primus ex multis dicitur: Prior ex duobus: Primarius dignitate: Primitiuus qui nascitur primus.

Inter priorem, et prius?

Prior ad honorem: Prius ad tempus refertur.

Inter præbere, et præstare?

Præbemus etiam aures nostras patienter ad audiendum: Præstamus cum aliquid roganti tribuimus, tanquam pecuniam & cætera huiusmodi.

Inter præterire, et transiire?

Præterimus stantem: Transimus currentem.

Inter prohibere, et inhibere?

Prohibere est porro habere quod non volumus fieri: Inhibere dicitur per vim.

Inter

Inter protinus, & protenus?

Protinus aduerbium temporis eſt, id eſt, continuò: Protenus aduerbium loci.

Inter proprium, & propius, & priuatum?

Proprium dicitur quod noſtrum eſt: Propius quod iuxta nos loco eſt: Priuatum ſingulari iure noſtrum.

Inter pronomen, & articulum?

Pronomen eſt ſine nomine poſitum, licet non tamen plenum eundem habet ſignificatum: Articulus diminutiuum ab artu, quod eſt membrum. Et dicuntur articuli, quod nominibus arctantur, vt hic orator.

Inter properare, et feſtinare?

Properat qui multa ſimul incipit nec perficit: Qui autem feſtinat, hoc quod adorſus eſt, tranſigit.

Inter proinde, & prouidè?

Proinde à proprietate dictum, vel propè, vnde propinquitas: Prouidè conſideratè, & prouidus porrò videns.

Inter prudentem, & peritum, & callidum?

Prudens est veluti prouidens, vtilis rerum suarum ordinator: Peritus est vel arte vel vsu doctus: Callidus per exercitationem artis.

Inter profugum, & exulem, et extorrem, et relegatum, et transfugam?

Profugus est qui sua sponte excedit, quasi porrò fugiens: Exul pro delicto à patria expellitur, quasi solo mißus: Extorris est qui pœna magna extra terras agitatur: Relegatus ad tempus: Transfuga qui ad hostes transit.

Inter precari, & imprecari, et deprecari?

Precari rogare est: Imprecari maledicere: Deprecari excusare vel purgare est.

Inter patulum, et patens?

Patulum est quod claudi vel tegi non potest: Patens quod patet cum reseratum fuerit.

Inter pudorem, et pudicitiam?

Pudor animi: Pudicitia corporis.

Inter pudentem, et verecundum?

Pudens opinionem alterius veram falsamq; metuit: Verecundus non nisi veram timet.

Inter pulvereum, et pulverulentum?

Pulvereus pulvere factus: Pulverulentus pulvere aspersus.

Inter pullum, et nigrum?

Pullum pennigerum est: Nigrum albo contrarium est.

Inter putat, et existimat, et opinatur, et arbitratur, et suspicatur?

Qui putat dubitat, & incertæ rei coniecturam facit: Existimat qui ex immaturo, quæ acta sunt dicit: Opinatur qui opinioni aut suæ aut alterius credit: Arbitratur qui dubiæ rei finem imponit: Suspicatur qui latentis rei suspicit formam, & habet aliquid de arte argumenti.

Inter quæstum, & questum, & querelam, & querimoniam?

QVæstus lucri est: Questus lacrimarum: Querela leuis accusatio: Querimonia maior querela.

Inter quæritur, & queritur?

Quæritur quod inquiritur: Queritur implorat vel monstrat.

Inter que, & ve?

Que semper coniungit: Ve disiungit.

Inter quærere, & inquirere, & perquirere, & exquirere, & acquirere?

Quærimus clausa vel aliqua noua: Inquirimus cura de quibus dubitamus: Requirimus notos ex desiderio: Perquirimus quod per omnia diligenter quærimus: Exquirimus quod acrius quærimus, vt cum aliquam artem ex nostro inuenimus ingenio: acquirimus cum patrimonium ampliamus.

Inter quietem, & quietudinem?

Quies silentium somni est: Quietudo pacis securitas.

Inter quinquennale, & quinquenne?

Quinquennale temporis est: Quinquenne ætatis.

Inter quis, & qui?

Quis semper præponitur, vel pronomen interrogatiuum est: Qui etiam subiungi potest, siue singulari, siue plurali numero.

Inter quoniam, & quidem, & quia?

Quoniam præponitur & sic sequentem sensum confirmat, vt quoniam video: Quidem aduerbium est, vt primum quidem sermonem feci: Quia sensus sequitur, vt scio quia didici.

Inter cur, & quare?

Qui dicit cur simpliciter percontatur: Quare causas desiderat. Interdum suadentis atq; promittentis vim poßidet.

Inter raptionem, et rapinam?

RAptio puellæ est: Rapina prædæ.

Inter raptum, et raptatum?

Raptum semel: Raptatum sæpius.

Inter regale, et regium?

Regale dignum rege: Regium ipsius Regis, vt regius puer.

Inter regnum, et imperium?

Regnum vniuersitatis: Imperium in homines. Seu quod nunc, regnum in subiectis est: Imperium Regibus.

Inter religionem, et superstitionem?

Religio in virtute est: Superstitio in vitio.

Inter recentem, et nouum?

Recens nascitur: nouus fit.

Inter relictum, et desertum?

Relinquimus voluntarij: Deserimus inuiti.

Inter reliquos, et cæteros?

Reliquos dicimus relictos ex omnibus: cæteros quos nescimus, vel residuos.

Inter rediuibum, et rediuiuum?

Rediuibum per B quod renascitur: Rediuiuum per V quod reuincitur.

Inter riuum, et fontem?

Riuus subitò ex pluuia fit: Fons caput aquæ nascentis.

Inter rogare, et interrogare?

Rogat qui precibus aut monitis petit: Interrogat qui quærit de aliquo, vel qui cum imperio requirit.

Inter roseum, et rosaceum?

Roseum imitationis est, vt roseus color: Rosaceum est opus de rosis factum.

Inter robur, et robor, et ruborem?

Robur virtus est, vnde & robustus dicitur: Robor arbor est, vnde & robora ligna dicuntur: Rubor coloris est, vnde & rubicundum.

Inter rogum, & pyram, & funus?

Rogus est compositio lignorum, quæ defunctis paratur: Pyra sacrificijs componitur: funus mortuis apparatur.

Inter rusticitatem, & rusticationem?

Rusticitas morum: Rusticatio operis.

DE

Inter sacrum, & religiosum, & sanctum?

SAcrum dicimus quicquid ad dominum pertinet: Religiosum quicquid ad homines Deo placentes: Sanctum lege vel ritu.

Inter saturare, & satiare?

Saturamus cibo: Satiamus animo.

Inter saxum, & lapidem?

Saxum natura: Lapis quod de saxo decidit vel auulsum est.

Inter sæuum, & crudelem?

Sæuus intra leues pœnas existit, aut circa verba: Crudelis in sanguine.

Inter saucium, & sauciatum?

Saucius semel: Sauciatus sæpius.

Inter sanguinem, & cruorem, & saniem?

Sanguis est dum intra corpus est, dictus quod nos satiat, id est, contineat. Curor dicitur cum effusus est, dictus quod corruere cogat: Sanies putridus cruor dicitur.

Inter

Inter ſceleſtum, et ſceleratum, et ſceleroſum?

Sceleſtus ſcelerum cogitator: Sceleratus qui ipſe ſcelus admittit, vel alieno contaminatur: Sceleroſus in quo ſcelus admittitur. Ita alter cogitat: Alter facit: Alter patitur.

Inter ſcinditur, et conſcinditur?

Scinditur ſemel: Conſcinditur ſæpius in plures partes.

Inter ſedes, et loca?

Sedes in patria: Loca vbiq;.

Inter ſeuerum, et tetricum?

Seuerus animo eſt: Tetricus in vultu apparet.

Inter ſenſum, et intellectum?

Senſus naturæ eſt: intellectus artis.

Inter ſeruitutem, & ſeruitium?

Seruitus conditio ſeruientium eſt: Seruitium officium ſeruientium.

Inter ſeram, et ſerram?

Sera eſt vnde oſtium tutamur: Serra verò genus eſt ferramenti, vnde ligna & lapides ſecantur.

Inter

Inter ſerum, et ſerò?

Serum eſt certa dinumeratio, vt matutinum: Serò qualitas temporis, id eſt, tardè.

Inter ſenectam, et ſenium, et ſenectutem?

Senecta ſine dubio ætas eſt: Senium valitudo ſenectæ per ætatem: Senectus multitudo ſenum.

Inter ſic, et ita?

Sic qui dicit, oſtendit exempla: Ita ad rationem refertur.

Inter ſimulare, et diſsimulare?

Simulat aliquis voluntate: Diſsimulat contumacia. Seu diſsimulat, qui quod ſcit, fingit ſe neſcire: Qui ſimulat, vult videri facere quod non facit.

Inter ſimile, et ſimulacrum, et ſignum?

Simile parem figuram demonſtrat: Simulacrum quod quaſi ſimile Deo eſt: Signum hominis eſt vel rei.

nter ſimul, et ſimitum?

Simul

Simul est vnà, pariter, vt simul legimus, simul scribimus: Simitum loci recipit significationem, vt simul itum.

Inter sinum, & gremium?

Sinum dicimus pendens exterius sinuatæ vestis receptaculum: Gremium interius ac cinctæ vestis secretum.

Inter solum, & solitarium?

Solus à cæteris relictus: Solitarius qui semper sine cæteris viuit.

Inter solidum, & integrum?

Solidum ad naturam pertinet: Integrum ad quantitatem.

Inter sonum, & sonitum, & strepitum?

Sonus propriè vocis est, & brutorum animalium: Sonitus est rei alicuius, vt aquæ, vel rerum inanimatarum: Strepitus murmuris est, vel confusæ diuersaq; vocis.

Inter socerum, & socrum?

Socerum virum dicimus: Socrum verò fœminam demonstramus.

Inter ſplendidum, & nitidum?

Splendidum natura eſt, vt ſol, luna: Nitidum cum per manus adhibetur cura, tanquam aurum, & argentum, & æs.

Inter ſpiculum, & iaculum, & cuſpidem?

Spiculum prima pars teli, quà figitur: Iaculum in medio: Cuſpis poſterior pars.

Inter ſpumeum, & ſpumoſum?

Spumeum eſt, quod incipit ſpumas facere: Spumoſum quod natura ſemper ſpumat.

Inter ſpolia, & exuuias?

Spolia priuati hominis ſunt: Exuuiæ autem ducis ſunt.

Inter ſpirare, & exſpirare?

Spirare viuere eſt: Exſpirare mori.

Inter ſperare, & ſpectare, & exſpectare?

Speramus bona: Spectamus quod probamus vel videmus, vt in ſpectaculo: Exſpectamus aliquem venientem.

Inter ſtudium, & diſciplinam?

Studium animi: Diſciplina artis.

Inter ſuperare, & ſupereſſe?

Superamus dum vincimus: Superſumus defunctis. Ita alterum ad victoriam referimus, alterum ad tempus.

Inter ſuper, & ſupra?

Super est quod eminet: Supra quod ſubſtratum aliquid habet.

Inter ſubtus, & ſubter?

Subtus quod aliqua re ſuperiore premitur: Subter quod demiſſum alteri non coniungitur vel non continuatur.

Inter ſublimem, & arduum?

Sublimis est excelſus cum aliqua dignitate: Arduum verò dicimus excelſum cum aliqua difficultate.

Inter ſuadere, & perſuadere?

Suademus amicis exorantes ad ſpem honeſtæ rei: Perſuademus alijs quibusdam, ad non peccandum eos impellentes.

Inter ſuſtinere, & ſuſtentare?

Suſtinemus ſemel: Suſtentamus ſepius.

Inter

Inter ſuccum, & humorem?

Succus aquæ eſt: Humor naturæ.

Inter ſubijcitur, & ſupponitur?

Subijcitur citò: Subponitur lentè.

Inter ſuſcipere, & recipere?

Suſcipimus noſtra: Recipimus ali-quid deferendum.

Inter tacere, & silere, & sinere?

Tacere voluntatis est: Silere est imperij: Sinere dimittere est. Seu quod taceat homo: Sileat locus: Sinat vtrumq;. Item tacet qui nec dum cœpit loqui: Silet qui desinit loqui.

Inter tardum, & pigrum, & inertem, & segnem?

Tardus est qui trahit tempus: Piger per omnia ægro similis: Iners sine arte nullius officij efficax: Segnis remotus à calore.

Inter terram, & tellurem, & humum, & aridam?

Terra dicitur quam calcamus, à terratu vestigiorum, eò quod teratur: Tellus Dea: Humus ab humida natura: Arida terra deserta, ab ariditate dicta.

Inter temerarium, & perniciosum?

Temerarius ad se refertur: Perniciosus ad alios.

Inter temperi, & tempori?

Temperi

Temperi manè significat: Tempori verò tempus demonstrat.

Inter terrenum, & terrosum?

Terrenum dicimus opus ex terra: Terrosum frumentum, vt arenosum.

Inter terminum, & finem?

Terminus non nisi manu ponitur: Finis vel sermonis est, vel voluptatis, vel cuiuslibet alterius rei intelligi potest.

Inter terret, & deterret?

Terret qui timere cogit: Deterret qui prohibet perseuerare.

Inter tergum, & terga, & tergus, & tergora?

Tergum singulariter hominis dicitur: Terga plurimorum hominum: Tergus vnius animalis: Tergora plurium iumentorum.

Inter temperantiam, & temperationem, & temperiem?

Temperantia est animarum: Temperatio rerum: Temperies aeris, id est, aurarum.

Inter tibur, & tiburi?

Tibur nomen est opidi: Tiburi aduerbium loci.

Inter torris, & torrens?

Torris lignum perustum est, vel quodlibet aliud siccatum: Torrens aqua per prærupta decurrens.

Inter tribuere, & attribuere?

Tribuimus cum donamus: Attribuimus officium, vel quasi adiudicamus.

Inter tremulum, & tremens?

Tremulus naturæ est: Tremens tempore.

Inter tricenos, & tricentos?

Tricenos triginta dicimus: Trecentos tercentum.

Inter tunc, & tum?

Tunc contrarium est ei quod non est cum fuerit: Tum cum est, & iam perfectum existit. Itaq; præsentis temporis est tum: Tunc præteriti. Vel tum ordinis habet significationem: Tunc Temporis.

Inter

Inter thus, & tuus?

Thus genus suffimenti est : Tuus pronomen.

Inter tumet, & turget?

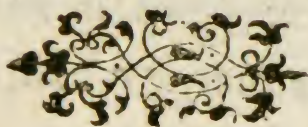
Tumet corpus ægrum : Turget cadauer mortuum.

Inter tuor, & tueor?

Tuor video est : Tueor defendo vel protego.

Inter turbidum, & turbulentum?

Turbidus naturæ est : Turbulentum fit.

Inter vallem, & collem?

Vallis est locus in monte depressus: Collis in monte locus eminens.

Inter veniunt, & veneunt?

Veniunt qui vt aliqua vendant aut aliud faciant accedunt: Veneunt ipsa quæ venduntur.

Inter vindicem, & vltorem?

Vindex præsentiæ est: Vltor absentiæ. Seu vindicamus aliquid ne fiat: Iniuriam vlciscimur iam factam.

Inter vbei, & vbi?

Vbei locum significat: Vbi tempus.

Inter vdum, & vbidum, & vuidum?

Vdum extra fit, id est, infunditur: vbidum ex se dat humorem & quasi ad medium vsq; peruenit: Vuidum quod penitus permaduit.

Inter venenosum, & venenarium, & veneficum, & venenatum?

Vene-

Venenosus dicitur serpens vel simile: Venenarius qui vendit venena: Veneficus qui dat ei, quem vult necare: Venenatus ille qui accipit.

Inter vesperum, & vespere, & vesperam?

Vesperus nomen stellæ est: Vespere aduerbium temporis est, tanquam mane: Vespera à Græcis, quam illi ἑσπέραν appellant.

Inter venatorium, & venaticum?

Venatorium ferrum dicimus: Venaticum canem.

Inter velle, & studere?

Velle est quod leuiter volumus: Studemus valde. Vnde & literarum studia dicta sunt.

Inter vestes, & vestimenta?

Vestes fœminarum sunt: Vestimenta virorum.

Inter vetus, & vetustum?

Vetus nouo contrarium est: Vetustum ad antiquitatem refertur.

Inter vertor, & reuertor?

Vertor ad motum refertur: Reuertor ad effectum.

Inter viperinum, & vipereum?

Viperinus pullus: Vipereus similis viperæ.

Inter virtutem, & fortitudinem?

Virtus ad diuersa colligitur, estq; animi vigor, cuius species sunt quatuor, animi, corporis, habitus, ætatis: Fortitudo tantùm in vno percipitur.

Inter viciniam, & vicinitatem?

Vicinia est locorum propinquitas: vecinitas regionum.

Inter viam, & semitam?

Via est quæ vehiculo vtitur, & legitimâ quantum multi simul inire possunt: Semita verò duorum pedum est, & quasi dimidium iter est.

Inter viuum, & viuentem?

Viuum de victuro dicimus: Viuentem de morituro.

Inter

Inter virum, & masculum?

Virum specie intelligimus: Masculum genere. Ita vir homo dicitur: Masculus etiam de animalibus.

Inter vim, & vires?

Vis impetu fit: Vires ad firmitatem corporis referuntur. Ita vis violentiam facit: vires firmitatem.

Inter vlcus, & vulnus, & plagam?

Vlcus sponte nascitur: vulnus fit: Plaga potest esse planctus. Siue vlcus leuitatis, vulnus grauitatis, plagæ etiam verbera dicuntur.

Inter vnum, & vnicum?

Vnus ex multis est: Vnicus solus. Ita vnus numerus est, & initium multorum agit: vnicus origine dicitur, & solus propter inopiam aliorum intra numerum finitur.

Inter vnà, & pariter?

Vnà comitatum significat, vt vnà profectus, id est, simul: Pariter æqualitatem demonstrat.

Inter vocare, & inuocare?

Vocamus hominem: Inuocamus Deum.

Inter voluntatem, & voluptatem?

Voluntas animi est: Voluptas corporis.

Inter vrbem, & ciuitatem?

Vrbs in mœnibus est sita: Ciuitas in hominibus dicitur.

Inter vterq;, & vtriq;?

Vterq; de duobus dicitur: Vtriq; de binis vel pluribus ex vtraq; parte positis.

Inter vulneratum, & sauciatum?

Vulneratus est qui in altum demissam habet plagam: Sauciatus in summa parte habet ictus plagam. Nam & saucius potest dici sauciatus.

Inter vespere, & vesper, & vespera, & vesperum?

Vespere à vesper neutrum tertiæ declinationis: Vespera fœmininum primæ declinationis: Vesperum autem neutrum secundæ declinationis.

FINIS.

HAFNIÆ

IMPRESSIT LAVrentius Benedictus.

1589.

Si rapis hunc librum rap[illegible]
tua viscera corvi, [illegible]
[illegible] patibulo

2083

interim notandum non esse publicons... tiam omnium malorum seu vitiorum

Sed tantum intelligere multa et infinita mala ex illa vitii ... malum ...

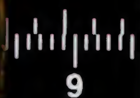
Dixit affectione a fide, effecto n. et hoc est additum quod ... fide ...

... fide ...

Nullum est magis vulnus quam factum ab amico.

Dicunt in proverbio Aleatores ibi quaerendam esse togam, ubi amiserit, Verum ... periculum est, ne dum togam amissam quaero perdam et tunicam.

9